

Thomas Gyldal Petersens tale ved KL's Børn & Unge Topmøde

Taler

Thomas Gyldal Petersen
Formand for Kommunernes
Landsforenings Børne- og
Undervisningsudvalg

Dato

1. februar 2024

Sted

Aalborg Kongres & Kultur
Center

Lad mig gentage den varme velkomst til jer alle sammen her til KL's Børn & Unge Topmøde 2024.

Velkommen til alle jer, engagerede kommunalpolitikere der med jeres beslutninger sætter rammen for dagtilbud og skoler lokalt.

Velkommen til vores samarbejdspartnere i Sammen om skolen.

Velkommen til alle jer andre vigtige samarbejdspartnere, der arbejder med dagtilbud og tilbud til unge.

Velkommen til ordførerne fra de politiske partier. Og til ministeren, som er på vej til Aalborg.

***

”Fællesskaber som fundament”.

Sådan lyder temaet for årets topmøde.

Den opmærksomme topmøde-genganger vil nok have bemærket, at vi i KL genanvender det centrale tema fra sidste år, nemlig fællesskaber.

Det gør vi, fordi fællesskaberne er afgørende i børns og unges liv.

Og fordi, det er vigtigt at blive ved med at tale om dem, forsvare dem og styrke dem.

Det gælder lige fra de allermindste kommer ind ad døren i vores dagtilbud med sut i munden. Til de forlader folkeskolen som unge, dannede mennesker med appetit på livet.

Det er i fællesskaberne, de møder undervejs, de udvikler sig som mennesker, lærer at forstå sig selv i samspil med de andre.

***

Ligesom et hus er sårbart uden solidt fundament,

Så er vores tilbud til børn og unge også sårbare og svage uden fællesskaber som fundament.

Derfor skal vi indrette vores dagtilbud og skoler, så langt de fleste børn kan finde plads i det almene fællesskab.

Også dem, der ikke lige passer ind ved første øjekast, og som har svært ved at finde sig til rette. Dem skal vi også skabe plads til. Desværre ser vi lige nu den modsatte tendens.

Vi har i den bedste mening forsøgt at skabe de rigtige tilbud til de børn, der har særlige behov.

Men det er desværre i vidt omfang tilbud, der ligger uden for almenområdets fællesskab.

Hvilket betyder, at børnene mister noget værdifuldt og fundamentalt.

I dag prioriterer vi meget dyre tilbud til de få, mens de brede tilbud til de mange er presset på økonomi og kvalitet.

Vi bruger mere end en fjerdedel af det samlede skolebudget på de 6,5% af eleverne, vi har besluttet skal have et specialtilbud.

Og vi har kurs mod en endnu større bid af budgettet.

Det har store konsekvenser for almenundervisningen – men lige så alvorligt har det store konsekvenser for de børn, vi sender ud af almenskolen.

Børn, der går i specialtilbud, har:

Højere fravær.

Dårligere trivsel.

Lavere sandsynlighed for at gå op til afgangseksamen.

Lavere sandsynlighed for at begynde på en ungdomsuddannelse end deres jævnaldrende, der går i den almene folkeskole.

En helt ny analyse fra KL viser, at 10 år efter 9. klasse er knap halvdelen af eleverne fra specialtilbud på offentlig forsørgelse. Halvdelen.

Til sammenligning er tallet 9 procent for elever fra almenklasser.

Og ser man på elever, der vender tilbage til den almene folkeskole efter at have været i et specialtilbud, så klarer de sig bedre end tilsvarende elever, der bliver gående i specialtilbud i resten af deres skoletid.

De elever, der vender tilbage, har større chancer for at gå op til afgangsprøverne.

Så hverken på den korte eller lange bane har vores ellers gode intentioner givet gode resultater.

Til gengæld tager vi flere og flere børn ud af det fællesskab, som er helt fundamentalt for læring, udvikling og trivsel.

Alt imens vi udhuler det selv samme fællesskab, som de mange børn i det almene tilbud har brug for og krav på.

Det er en ond spiral, som vi skal have stoppet.

***Der er børn, som har brug for noget andet end almentilbuddet. Det er vi helt med på. Og de skal have al den støtte og hjælp, vi kan give dem.

Men helt ærligt – er vi lidt for hurtige til at vurdere, om børn passer ind i det store fællesskab eller ej?

Og dermed også lidt for hurtige til at sende dem ud af det?

Det skal vi drøfte og handle på, så vi kan udvide og styrke det brede fællesskab. Skabe plads til flere.

***

Vores fælles skole er et af de steder, vi for alvor skal sætte ind.

Vi skal ændre den måde, vi indretter folkeskolen på, så vores almene skole kan rumme alle børn.

Det er selve tilgangen til at håndtere børn med særlige behov, vi skal gøre op med.

Vi skal arbejde med perspektivet. Så det ikke er børnene, der skal ændre sig, så de passer ind.

I stedet skal vi vende det om, så flere børn kan blive i det almene, og få den nødvendige hjælp der.

Stadig i fællesskabet. Stadig sammen med de andre børn, som de kender fra vejen, fra fritidsklubben og fodboldklubben.

***

Hvis det skal lykkes at ændre på tingene og styrke det almene, kræver det tillid.

Vi som skole skal have tillid til os selv. At vi kan magte opgaven.

Vi skal have opbygget forældrenes tillid til, at der er plads til alle børn – også deres.

Og det kræver tillid fra børnene selv. De skal opleve, at det store fællesskab er det bedste sted at være. Også selvom vi er forskellige.

Det er en stor opgave. Det er ambitiøst det her!

Men vi skal have ambitioner for fællesskabet! Vi skal have ambitioner for vores børn og vi skal have ambitioner for de tilbud, vi har til dem.

***

Heldigvis ved vi, det kan lade sig gøre. Der er allerede masser af gode eksempler fra hele landet. Dagtilbud og skoler, der går nye veje. Som viser sig at virke.

Jeg har sammen med mine kollegaer i udvalget været på rundtur til rigtig mange kommuner, der arbejder seriøst og ambitiøst med at lade det almene fællesskab være bærende.

I november sidste år besøgte vi Trællerupskolen i Lejre.

Skolen arbejder målrettet med, at langt de fleste børn, skal være en del af deres lokale almene skole.

Vi fik lov at kigge ind hos en klasse på mellemtrinnet i en matematiktime.

Det første jeg lagde mærke til var, at der ingen stole var i lokalet.

Ingen kladdehæfter og lærebøger.

På væggene hang små tavler, som børnene brugte til regnestykker.

Eleverne selv sad på gulvet, og jeg kan love jer for, at der var dyb koncentration hos alle børn og voksne.

Det var umuligt at se, om der var børn med udfordringer og særlige behov. De var først og fremmest børn.

Men der var faktisk flere børn med diagnoser og særlige behov i blandt. Børn som også kunne gå i et specialtilbud.

På grund af tydelig pædagogik og velovervejet didaktik var det lykkedes at skabe

et fællesskab, der ikke bare kunne rumme alle børn.

Men samle dem om undervisningen og udfordre dem, der hvor de var hver især.

***

Der er mange andre eksempler ude i landet, der viser, at det kan lykkes.

Men det viser også, at det kræver en ny indretning af skolen. En ny måde at tænke på.

Hvor fællesskabet er udgangspunktet.

Det kræver, at vi tør tage en alvorlig, men også konstruktiv samtale om skolens fremtid.

I den forbindelse er jeg særligt glad for, at jeg her på topmødet har lejlighed til at tale med både ministeren.

Og senere formand for Danske Handicaporganisationer, Thorkild Olesen. Som har en helt særlig viden og vinkel på området.

***

Når det kommer til at lave grundlæggende forandringer, så er jeg optimistisk på skolens vegne.

Fællesskabet er nemlig også blevet fundamentet for skolens parter.

I ”Sammen om skolen” har vi i snart tre år været i tæt dialog, hvor vi har inspireret, udfordret og lyttet til hinanden.

Det er et helt unikt samarbejde, hvor vi har samlet os om den centrale opgave – at skabe en god skole for alle børn.

Vi har haft en vigtig adgang til at give input til regeringen. Både til det udspil ministeren kom med sidste år. Og de forhandlinger, der er i gang nu.

Jeg er glad for, at KL står solidt og centralt placeret i det samarbejde, og jeg har store forventninger til den kommende aftale med Folketingets partier.

Jo bedre den aftale er, jo bedre bliver resultatet af det arbejde for fællesskabet, som vi – og vigtigst vores medarbejdere – skal gøre lokalt.

***

De næste dage skal vi få ny viden og inspiration.

Vi skal høre fra minister, samarbejdspartnere og eksperter, og vi skal i dialog med hinanden.

Og når vi tager herfra i morgen, håber jeg, at vi alle vil føle os lidt bedre forberedt på vores vigtigste opgave:

At skabe bæredygtige fællesskaber med plads til flere.

Tak, fordi I er kommet og rigtig god arbejdslyst.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Velkomsttale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/thomas-gyldal-petersens-tale-ved-born-unge-topmodet>